

Faaliyet Raporu

Endüstriyel Tasarımcılar Meslek Kuruluşu Derneği

2023

1. GİRİŞ

Endüstriyel Tasarımcılar Meslek Kuruluşu (ETMK) Derneği, 1988 yılında Ankara’da kuruldu. Derneğin İstanbul Şubesi 1998, İzmir Şubesi 2010 ve Ankara Şubesi 2012 yılında açıldı. ETMK, kuruluşundan beri endüstriyel tasarım alanında mesleki uygulama ilkelerini ve standartlarını belirleme, bunları endüstriye tanıtmaya, düzenlediği etkinliklerle akademi ve meslek ortamını bir araya getirme konularında öncü kurum oldu.

ETMK, Türkiye’de ve KKTC’de Yüksek Öğretim Kurumlarında Endüstriyel Tasarım eğitimi veren bölümlerin başkanlarından oluşan ve 2006 yılından beri yılda iki kez toplanan Endüstriyel Tasarım Akademik Konseyinin (ETAK) toplantılarına paydaş statüsünde düzenli olarak katılmaktadır. ETMK ayrıca bünyesindeki öğrenci konseyi ile öğrencilerin eğitim ortamında deneyimledikleri sorunları ETAK toplantılarında dile getirmelerini sağlamak, dolayısıyla öğrenciler ve akademisyenler arasında bir köprü oluşturmaktadır.

Endüstriyel Tasarım Akreditasyon Kurulu - ENTAK’ın kuruluş çalışmaları ETAK’ın 10 Mayıs 2019 tarihinde ODTÜ’de yapılan 24. Toplantısında ETAK Akreditasyon Komisyonunun kurulması ile başladı. 2020 yılının Ocak ayında çatı kuruluşun ETMK olması ETAK üyeleri tarafından desteklendi. ETMK, 31 Mart 2021’de yaptığı olağan genel kurulunda akreditasyon faaliyetlerini içerecek şekilde tüzük değişikliği yaptı ve çalışmalarını yürütmek üzere Akreditasyon Komisyonunu kurdu.

ETMK Akreditasyon Komisyonu, ETAK üyelerinin önerilerini, ETMK Öğrenci Konseyinin ETAK’ta sunduğu görüşlerini ve ETMK stratejik plan çıktılarını dikkate alarak ENTAK’ın çalışma ilkelerini ve lisans programlarının değerlendirme ölçütlerini geliştirdi. ENTAK, 10 Haziran 2022 tarihli ETMK yönetim kurulu kararıyla kuruldu. ETMK’ya YÖKAK’ın 21.12.2022 tarihli Kurul kararıyla Endüstriyel Tasarım lisans programlarının akreditasyonu için iki yıl süre ile Kalite Değerlendirme Tescil Belgesi verildi. Bu doğrultuda ETMK-ENTAK 2023-24 dönemi akreditasyon sürecini başlattı. ETMK 11 Haziran 2023’te gerçekleştirdiği Olağan Genel Kurulunda ENTAK Çalışma Yönetmeliğini onayladı. ETMK-ENTAK, 2023’te başvuru yapan 8 Üniversitenin Endüstriyel Tasarım Lisans Programlarının akreditasyon sürecini halen yürütmektedir.

Değerlendirilecek programların akreditasyon kararları derneğin bağımsız bir organı olan ENTAK tarafından alınmaktadır. Tüm ETMK kurullarının üyeleri ve ENTAK program değerlendiricileri gönüllülük esasına göre görev yapar. ENTAK yalnızca endüstriyel tasarım lisans programlarını akredite etmektedir.

Program değerlendirmeleri, konularında uzman üyelerden oluşan eğitimi değerlendirme takımları tarafından gerçekleştirilmektedir. “Genel Değerlendirme” içeren takımlarda bir gözlemci ve bir ğrenci değerlendirici de yer almaktadır. Program değerlendirmeleri kurumların öz değerlendirme raporları ve sanal belgelikte sağladıkları kanıtların incelenmesini, ve kuruma 3 gün süreyle yapılan saha ziyaretini içermektedir. Tüm akreditasyon kararlarına kurumların itiraz hakkı vardır.

2. KURUMSAL BİLGİLER

a. Misyon, Vizyon ve Kalite Politikası

ETMK, 20-21 Ağustos 2021 tarihinde sanal ortamda düzenlediği çok sayıda farklı paydaşın katıldığı arama konferansı ile stratejik planını yeniledi. Bu konferans sonucunda belirlenen mesleği etkileyen önemli etmenler ve stratejik hedefler akreditasyon çalışmaları için girdi oluşturdu. Toplantı sonucunda oluşturulan misyon ve vizyon cümleleri aşağıdadır:

Vizyon

Sürdürülebilirlik için tasarımın odağı olmak.

Misyon

Tasarımın dönüştürücü gücünü kullanarak ekolojik, ekonomik ve toplumsal sürdürülebilirliğe katkı sağlamak için yenilikçi ürün, hizmet, sistem ve deneyim tasarımına yaygınlık kazandırmak, endüstriyel tasarım eğitimi ve hizmetlerinin kalite standartlarının geliştirilmesine öncülük etmek.

ETMK Yönetim Kurulu tarafından 10.06.2022 tarihinde kabul edilen Kalite Politikası ise aşağıdaki şekildedir:

Türkiye’de endüstriyel tasarım eğitiminin kalitesinin yükseltilmesini amaç edinen Endüstriyel Tasarımcılar Meslek Kuruluşu Derneği (ETMK) Endüstriyel Tasarım Akreditasyon Kurulu (ENTAK), çalışmalarını sürekli iyileştirme ve toplam kalite felsefesi doğrultusunda yürütmeyi ve endüstriyel tasarım eğitimi veren yüksek ğretim kurumlarının beklentilerini karşılamayı temel ilke edinmiştir. Sunulan hizmetlerin kalitesini en st seviyede tutmak için ETMK-ENTAK aşağıdaki değerlere bağlı kalacaktır.

Hizmet Odaklılık: ETMK yöneticileri, çalışanları ve gönüllüleri ile ENTAK yeleri, hizmet verdiği tüm kurumlarla saygılı ve hizmet odaklı bir ilişki kurar ve sürdürür. Onların güncel gereksinim ve beklentilerine duyarlıdır.

Hizmetlerin kalitesini en son değerlendirenin hizmeti alan kurumlar olduğunun bilincindedir.

Sürekli Öğrenme: Sürekli öğrenme, sürekli iyileştirme için önkoşuldur. Bu nedenle ETMK ve ENTAK, hem kendi etkinliklerinden ve performansından hem benzer diğer kurumların deneyimlerinden sürekli öğrenir. Çalışanların ve gönüllülerin gelişimi, kendi potansiyellerinin tümünün farkına varmalarına ve kullanmalarına ortam yaratacak şekilde, desteklenir ve teşvik edilir. Kurumların akreditasyon süreçlerinin tümünün gözden geçirilmesi, düzeltici ve önleyici faaliyetlerle kontrol altına alınması öncelikli sorumluluk alanı olarak belirlenmiştir.

Değer Yaratma: ETMK ve ENTAK, başta hizmet verdiği kurumlar olmak üzere, paydaşlarına katma değer yaratacak hizmetler sunar. Hizmetin katma değeri, doğrudan geribildirim yolu ile izlenir. Özellikle, ENTAK değerlendirme takımları endüstriyel tasarım eğitiminin ve değerlendirme sürecinin sürekli iyileştirilmesi için faydalı bir geribildirim sağlamaya çalışır.

İşbirlikleri Geliştirme: Sunulan değerin en üst düzeye ulaştırılması ve başarının artırılması işbirliklerinin geliştirilmesine bağlıdır. Bu nedenle ETMK, ulusal ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği fırsatlarını arar ve geliştirir. Sürdürülebilir bir işbirliği için, işbirliği ortakları arasında paylaşılmış hedeflerin olması, uzmanlıkların, kaynakların ve bilgilerin karşılıklı paylaşıldığı, birlikte çalışmaya ve birbirleri arasında karşılıklı güven, saygı ve açıklığa dayanan bir ilişki kurulması esastır.

Etik Davranış: ETMK yöneticileri, çalışanları ve gönüllüleri tüm ETMK paydaşlarına karşı sorumluluk sahibi bireyler olarak, şeffaf ve hesap verebilmeye hazır, yüksek düzeyde bir etik yaklaşımı benimsemiştir. Bu nedenle, ETMK çalışanları ve gönüllüleri ETMK-ENTAK Etik Kuralları çerçevesinde çıkar çelişkisi yaratmaktan kaçınarak profesyonelce davranış sergiler.

Şeffaflık ve Hesap Verebilme: ETMK-ENTAK, program değerlendirme ve akreditasyon faaliyetleri başta olmak üzere, tüm faaliyetleri hakkında paydaşlarını ve kamuyu bilgilendirme ve hesap verme sorumluluğunu taşır.

ETMK kalitesini üyelerine ve dış paydaşlarına danışarak oluşturduğu stratejik hedefleri doğrultusunda yaptığı faaliyetlerle ve bunların değerlendirmesi ile güvence altına almaktadır. Kalite güvencesi ve sürekli iyileştirme süreçleri ETMK Sürekli İyileştirme Komitesi Yönergesinde tanımlanan süreçlerle yönetilmektedir.

b. Organizasyon Yapısı

ETMK Genel Kurulu derneğin üyelerinden oluşmaktadır. Dernek tüzüğüne göre ETMK'ya üye olabilmek için endüstriyel tasarım lisans derecesine sahip olmak gereklidir. Halen derneğin 350 civarında üyesi bulunmaktadır. Üyeler endüstriyel tasarım lisans programlarından 1975'ten bu yana mezun olan kişilerden oluşmaktadır.

Genel Kurulun altında Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu yer almaktadır. Yönetim Kurulu 5 kişiden, denetim kurulu ise 3 kişiden oluşmaktadır. ETMK'nın ayrıca 3 kişiden oluşan bir disiplin kurulu vardır. ETMK'nın Ankara, İstanbul ve İzmir'de birer şubesi vardır.

Endüstriyel Tasarım Akreditasyon Kurulu - ENTAK, ETMK'nın yönetiminden bağımsız olarak tüm akreditasyon sürecini yöneten kuruldur. ENTAK, dokuz (9) kişiden oluşmaktadır. Bunlardan beşi (5) üniversitelerin endüstriyel tasarım bölümlerinde halen tam zamanlı görevli yapan veya geçmişte görev yapmış, lisans veya doktora derecesini endüstriyel tasarım alanında almış olan akademisyen, ikisi (2) uygulama alanından endüstriyel tasarımcı, biri işveren temsilcisi ve biri de öğrenci temsilcisidir. Öğrenci hariç diğer üyelerin meslekte en az 10 yıl deneyimli olması beklenir. ENTAK üyelerinde ETMK üyesi olma şartı aranmaz. ETMK Yönetim Kurulunun bir üyesi de ENTAK toplantılarına oy kullanma hakkı olmaksızın katılır.

ETMK-ENTAK tarafından yapılan program değerlendirmelerinin ardından alınacak akreditasyon kararlarında son yetkili ENTAK'tır. ETMK Yönetim Kurulu ya da bir başkası ENTAK'ın aldığı kararlarda değişiklik yapamaz. ENTAK'ın aldığı akreditasyon kararları ETMK Yönetim Kurulu tarafından ilgili yükseköğretim kurumlarına iletilir.

ETMK'nın ve ENTAK'ın günlük işleri ETMK Sekreteri ve ona bağlı ETMK merkez ofisi tarafından yürütülmektedir. ETMK'nın akçeli işleri ise ETMK İktisadi İşletmesi tarafından yürütülmektedir. ETMK Yönetim Kurulunun altında Aday Belirleme Komitesi, Sürekli İyileştirme Komitesi, Tüzük Komitesi gibi çeşitli komiteler yer almaktadır.

ETMK'nın öğrenci statüsünde 325 Üye Adayı vardır. Bunlardan 40 temsilci Öğrenci Konseyini oluşturmaktadır. Öğrenci Konseyi ile iletişimi Yönetim Kuruluna bağlı olarak çalışan ETMK Öğrenci Konseyi İletişim Kurulu kurmaktadır.

ENTAK'a bağlı olarak çalışan ENTAK Eğitimleri Komitesi, Ölçütler Komitesi, Tutarlılık Kontrol Komitesi, İtiraz Komitesi ve Değerlendirme

Takımları vardır. ETMK ve ENTAK'ın birlikte yürüttüğü ETMK'ya bağlı Sürekli İyileştirme Komitesi vardır.

Beş kişiden oluşan ETMK Yönetim Kurulunun kompozisyonu aşağıdaki faktörler açısından çeşitlilik içermektedir

- **Çalışma biçimleri:** Akademisyen, üretim ve pazarlama şirketi sahibi, tasarım danışmanlık şirketi sahibi üyeler
- **Faaliyet gösterilen tasarım sektörleri:** Mobilya, aksesuar, tıbbi gereçler, akıllı ürünler ve çevre, elektronik ürünler, oyun tasarımı ve oyunlaştırılmış uygulamalar, insan-bilgisayar etkileşimi, kullanıcı deneyimi tasarımı, stratejik danışmanlık, tasarım yönetimi

Dokuz kişiden oluşan ENTAK'ın kompozisyonu aşağıdaki faktörler açısından çeşitlilik içermektedir.

- **Eğitim kurumu çeşitliliği:** Beş Üniversite Öğretim Üyesi ve bir öğrencinin tamamı beş farklı şehirdeki farklı üniversitelerdendir.
- **Sektör ve çalışma biçimi çeşitliliği:** Uygulama alanından iki endüstriyel tasarımcı ve bir işveren temsilcisi gerek çalışma biçimleri (bir tasarım danışmanlık firması sahibi ve iki üretici firma tasarım yöneticisi), gerekse çalıştıkları sektörler (ambalaj, elektronik ve kırtasiye ürünleri) açısından farklılık göstermektedir.

Organizasyon şemasında gösterilen bütün kurul ve komitelerin oluşumları ve çalışma esasları ile ilgili ayrıntılar ETMK web sitesinde (<https://etmk.org.tr>) yer alan ETMK Tüzüğü'nde, ve ENTAK alt alanında (<https://entak.etmk.org.tr>) yer alan ETMK-ENTAK Çalışma Yönetmeliğinde ve çeşitli yönergelerde yer almaktadır.

ENTAK program değerlendirmelerinin özellikleri:

- ENTAK program akreditasyonu için önceden kamuya açıklanmış değerlendirme ölçütleri ve akreditasyon süreci kullanılır. Uygulanan ölçütler ve süreçler ENTAK web sitesinde yayımlanmıştır.
- Program değerlendirmeleri, ENTAK tarafından atanan konularında uzman üyelerden oluşan eğitilmiş değerlendirme takımları tarafından gerçekleştirilir. Program değerlendirme takımları, bir takım başkanı ve iki program değerlendiricisinden oluşur. Genel değerlendirme içeren her takımda bir öğrenci değerlendirici ve en az bir gözlemci de yer alır.
- Program değerlendirme süreci başvuran kurum tarafından hazırlanan öz değerlendirme raporunun ENTAK'a sunulması ile başlar.
- Öz değerlendirme raporları değerlendirme takımları tarafından ön incelemeden geçirilir ve kuruma gerekli düzeltmeleri yapmaları için geri

bildirim verilir.

- Program değerlendirmesinin belirli bir aşamasında 3 günlük kurum ziyareti yapılır.
- Kurum ziyareti sonunda değerlendirme sonuēları ile ilgili ilk bulgular değerlendirme takımı tarafından kuruma bildirilir.
- Kurum ilk bulgularla ilgili görüşlerini değerlendirme takımına 30-gün yanıtında bildirir.
- Değerlendirme takımı tarafından taslak değerlendirme raporu hazırlanır ve akreditasyon nerisi eşliğinde ENTAK'a sunulur.
- ENTAK tutarlılık ve yazım kontrolleri ile gerekli düzeltmeleri yaparak, kesin değerlendirme raporunu oluşturur ve akreditasyon kararını verir.
- Akreditasyon kararları ve kesin değerlendirme raporları ENTAK tarafından ilgili kurumlara iletilir.
- Kurumların tüm akreditasyon kararlarına itiraz etme hakkı vardır.
- ENTAK tarafından akreditasyon verilen programların listesi web sitesinde kamuya duyurulur.

3. FAALİYETLER

a. Akredite Program Bilgileri

ETMK-ENTAK kalite değerlendirme tescil belgesini 2022 yılının sonunda almıştır. 2023-24 döneminde başvuru yapan 8 programın sreēleri halen devam etmektedir. Ziyaretler tamamlanmış, kurumlar 30 gün raporlarını teslim etmişler, değerlendirme takımları taslak raporlarını göndermeye başlamışlardır. Bu dönemin sonuēlarının 20 Mart'ta kurumlara bildirilmesi planlanmaktadır. Ocak 2024'te 2024-25 dönemi iēin akreditasyon başvuruları alınmaya başlanmıştır. Bir (1) program başvurmuştur.

Tablo 1: 2023-2024 döneminde ENTAK faaliyetleri

Faaliyet	Sayı
Başvuran endüstriyel tasarım lisans programı sayısı	8
Değerlendirmeye alınan program sayısı	8
Ziyaret gerēekleřtirilen program sayısı	8
Akredite edilen program sayısı	Devam ediyor

b. Değerlendirici Eğitimleri

ENTAK, program değerlendiricilerini ve ğrenci değerlendiricileri, değerlendirme sreēlerinin ayrıntıları hakkında, akreditasyona başvuracak kurumları ise yapacakları hazırlıklar konusunda bilgilendirmek amacıyla

eğitimler dzenlemektedir. ENTAK kurulduğu 2022 yılından beri toplam 4 değerlendirici eğitimi, 2 oğrenci değerlendirici eğitimi ve 2 kurum bilgilendirme alıştayı gerçekleştirilmiştir. Ayrıca ETMK Merkez ve şube ynetimlerine ynelik bilgilendirme toplantıları yapılmıştır.

Değerlendirme Takımlarına Ynelik Bilgilendirme Eğitimi

ENTAK değerlendirmelerinde program değerlendiricisi olarak grev alacak olanların daha onceden bir değerlendirici eğitiminden geçmeleri gerekmektedir. Program değerlendiricisi adaylarını aşağıdaki konularda bilgilendirmek ve eğitmek amacı ile çalıştaylar yapılmaktadır:

- ENTAK ve değerlendirme srecini daha yakından tanıma,
- Değerlendirme becerisini geliştirme,
- Değerlendirici davranışını geliştirme,
- Değerlendirmeler arası tutarlılığı sağlama,
- Değerlendirme raporu yazma becerisini geliştirme.

ENTAK değerlendirmelerinde program değerlendiricisi olarak grev alacak olan oğrenci değerlendiricilerin de daha onceden bir değerlendirici eğitiminden geçmeleri gerekmektedir. Oğrenci değerlendirici adayların aşağıdaki konularda bilgilendirmek ve eğitmek amacı ile çalıştaylar yapılmaktadır:

- ENTAK ve değerlendirme srecini daha yakından tanıma,
- Değerlendirme becerisini geliştirme,
- Değerlendirici davranışını geliştirme,
- Oğrenci değerlendiricilerden değerlendirme srecindeki beklentiler.

ETMK-ENTAK, 2023 yılı içerisinde aşağıdaki eğitim faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

27 Mayıs 2023 - ENTAK Değerlendirici Eğitimi

ENTAK Değerlendirici Eğitimi 27 Mayıs 2023 tarihinde evrimii olarak gerçekleştirilmiştir. Toplantının ilk yarısında, ilk eğitimin sunumlarını sanal derslikten asenkron olarak izleyen katılımcıların soruları cevaplanmış, ikinci yarıda ornek olaylar izerine tartışmalar yuritilmiştir.

14 Ekim 2023 - ENTAK Oğrenci Değerlendirici Eğitimi

2023 donemi program akreditasyonu değerlendirme takımlarında yer alacak oğrenciler için 14 Ekim 2023 Cumartesi gunu ENTAK Oğrenci Değerlendirici eğitimi evrimii olarak gerçekleştirilmiştir. Eğitime ETMK

üye adayı öğrencilere ve endüstriyel tasarım bölümlerinin başkanlarına iletilen duyuru üzerine başvuru yapan 9 farklı üniversiteden 19 öğrenci katılım göstermiştir.

21 Ekim 2023 - Program Değerlendiricileri Soru Cevap Toplantısı

Değerlendirme ziyaretleri öncesinde, program değerlendiricilerinin sorularına cevap vermek amacıyla, 21 Ekim 2023 Cumartesi günü “Ziyaret Öncesi Hatırlatmalar” başlığında çevrimiçi toplantı düzenlenmiştir. Toplantıda örnek ziyaret programı ve akreditasyon kararları üzerine kısa bir sunum yapılmış ve değerlendiricilerin sorularına cevap verilmiştir. 18 değerlendiricinin katıldığı toplantıda sorulan sorular ve cevapları değerlendiriciler tarafından sıkça sorulan sorular belgesine eklenmiştir.

Tablo 2: 2023'te Değerlendirici Eğitimleri

Eğitim Başlığı	Tarih ve Yer	Katılımcı Sayısı
ENTAK Değerlendirici Eğitimi	27 Mayıs 2023, Çevrimiçi	10
ENTAK Öğrenci Değerlendirici Eğitimi	14 Ekim 2023, Çevrimiçi	19
Ziyaret Öncesi Hatırlatmalar - Değerlendirici Eğitimi - Soru cevap	21 Ekim 2023, Çevrimiçi	18

c. Bilgilendirme Eğitimleri

ENTAK akreditasyonuna başvurmayı ve/veya ENTAK ölçütlerine göre programlarında iyileştirme yapmayı planlayan endüstriyel tasarım lisans programlarının yönetici ve öğretim kadrosunu aşağıdaki konularda bilgilendirmek ve eğitmek amacıyla çalıştaylar yapılmaktadır:

- Endüstriyel Tasarım programlarının akreditasyonu ve ENTAK hakkında genel bilgiler,
- ENTAK akreditasyonundaki temel kavramlar,
- ENTAK değerlendirme ölçütleri ve anlamları,
- Ölçütlerdeki çıktı tabanlı sürekli iyileştirme yaklaşımının endüstriyel tasarım programlarına uygulanması,
- Değerlendirme süreci; bölümlerin akreditasyon hazırlıkları,
- Öz Değerlendirme raporları,
- Değerlendirme takımlarınca yapılan kurum ziyaretleri.

2023 yılı içerisinde aşağıdaki bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir.

8 şubat 2023 - ENTAK Program Bilgilendirme alıştayı II

ENTAK ikinci Program Bilgilendirme alıştayı, 8 şubat 2023'te evrimii olarak gerçekleştirilmiştir. 2023 döneminde program akreditasyonuna başvuran bölümlerin temsilcileri ile birlikte diğer bölümlerden de temsilcilerin yer aldığı çalıştaya 13 üniversiteden toplam 41 kişi katılmıştır.

11 Haziran 2023 - ETMK 18. Olağan Genel Kuruluna Bilgilendirme

ETMK Genel Kuruluna katılan dernek üyelerine akreditasyon süreçleri hakkında bilgi verilmiş, ENTAK alışma Yönetmeliği onaya sunulmuştur.

2 Ekim 2023 - ETMK Yönetimleri Bilgilendirme Toplantısı

ETMK Merkez Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu yeleri ile ETMK şubelerinin Yönetim Kurulu yelerinin davet edildiği ENTAK akreditasyon süreçleri bilgilendirme toplantısı, 29 Eylül 2023 Cuma günü, evrimii olarak gerçekleştirilmiştir.

22 Aralık 2023 - 33. ETAK Endüstriyel Tasarım Akademik Konseyi Toplantısı-Akreditasyon sürecinin aktarılması

Prof.Dr. Gülay Hasdoğan tarafından akreditasyon sürecinin aşamaları hakkında bilgi verilmiş, akreditasyon başvuru yapmış programların deneyimleri paylaşılmış, sürece yönelik öneri ve görüşler değerlendirilmiştir.

Tablo 3: 2023'te Bilgilendirme Eğitimleri

Eğitim Başlığı	Tarih ve Yer	Katılımcı Sayısı
ENTAK Program Bilgilendirme alıştayı II	8 şubat 2023, evrimii	41
ETMK 18. Olağan Genel Kurulu katılımcılarına bilgilendirme	11 Haziran 2023, Ankara	25
ETMK Yönetimleri Bilgilendirme Toplantısı	2 Ekim 2023, evrimii	11
33. ETAK Endüstriyel Tasarım Akademik Konseyi Toplantısı-Akreditasyon sürecinin aktarılması	22 Aralık 2023, İstanbul	45

d. Uluslararası Faaliyetler

ENTAK endüstriyel tasarım lisans programları değerlendirme sistemi ve ölçütleri oluşturulurken aşağıdaki uluslararası çerçeve tanımları referans alınmıştır::

- **NASAD - National Association of Schools of Art and Design:** ABD'deki okulları akredite eden ulusal bir sistemdir. Endüstriyel Tasarım alanında ülkemizdeki programların referans alabileceği en yakın yurt dışı çerçevedir.
- **Avrupa Yüksek Öğrenim Alanında Kalite Güvencesi için Standartlar ve Yönergeler (ESG):** İlgili standartlar ve yönergeler incelenmiş ve ENTAK'ın yönetim ilkeleri ve süreçleri bu doğrultuda belirlenmiştir.
- **WDO - World Design Organisation (Dünya Tasarım Örgütü):** Endüstriyel Tasarım alanında meslek kuruluşları, tasarım tanıtım örgütleri, tasarım okulları ve tasarım firmalarının üye olduğu uluslararası örgüttür. Akreditasyon vermemektedir ancak endüstriyel tasarımın mesleki kapsamını ve mezunlardan beklentileri tanımlamaktadır.

ETMK, 2011 yılından beri Dünya Tasarım Örgütü (WDO - World Design Organisation) üyesidir. Dernek, içinde yer aldığı meslek alanını yönlendiren bu uluslararası oluşumda mesleki gelişmeleri sürekli izlemekte, bu gelişmelere doğrudan etki etmekte, bunları geniş paydaş katımlı toplantılarda tartışmakta ve bu tartışmaların meslek ortamına ve eğitim ortamına aktarılmasını sağlamaktadır.

e. İyileştirme Faaliyetleri

Sürekli İyileştirme ve Ölçütler Komitesi Çalışmaları

Değerlendirme ziyaretleri tamamlandıktan sonra Sürekli İyileştirme Komitesi ve Ölçütler Komitesi bir kez toplanmış, kurumların ve değerlendiricilerin doldurduğu anketler analiz edilmiş, bu konuda sunum yapılmıştır.

- Sunum sırasında öğrenciler, program çıktıları, eğitim, öğretim kadrosu ve altyapıyı kapsayan değerlendirme ölçütleri için tartışmalı konulara dikkat çekilmiştir.
- Anket verileri üzerinden akreditasyon ziyaret ve değerlendirme süreci, değerlendirme takımı performansı, ENTAK'la yazışma ve görüşme, akreditasyon sürecinin olumlu ve olumsuz yönleri ve süreci iyileştirme önerilerine ilişkin ön değerlendirilmeler yapılmıştır.

2023-24 Değerlendirme döneminin Mart 2024'te tamamlanmasının ardından paydaşlarla odak grubu toplantıları yapılmasına ve gelişmeye açık alanların

değerlendirilmesine karar verilmiştir. Ölçütlerin güncellenmesine yönelik çalışmaların da ilk değerlendirme dönemi tamamlandıktan sonra sürecin paydaşlarından alınan geri bildirimlerin değerlendirilmesinden sonra yapılmasına karar verilmiştir.

ENTAK Belgelerinin Güncellenme Çalışmaları

2023 döneminde ENTAK 6 kez toplanmış, aşağıdaki belgelerde güncelleme yapmıştır::

- ETMK - ENTAK Çalışma Yönetmeliği (Sürüm 1.2 - 27.01.2023) Yönetmelik 11 Haziran 2023 tarihinde gerçekleşen ETMK Genel Kuruluna sunulmuş ve kabul edilmiştir.
- ENTAK Değerlendirme ve Akreditasyon Uygulama Esasları Yönergesi (Sürüm 1.3 - 27.01.2023)
- ENTAK Öz Değerlendirme Raporu (Sürüm 1.3 - 08.02.2023)
- ENTAK Sanal Belgelik Dizin Yapısı (Sürüm 1.1 - 08.02.2023)
- ENTAK Öz Değerlendirme Raporu Ön İnceleme Formu (Sürüm 1.0 - 17.06.2023)
- ENTAK Program Değerlendirme Raporu (Sürüm 1.2 - 05.11.2023)
- ENTAK Öğrenci Değerlendirici Raporu (Sürüm 1.1 - 16.10.2023)
- ENTAK Taslak Rapor Şablonu (Sürüm 1.0 - 15.12.2023)

Sıkça Sorulan Soruların (SSS) Cevaplanması

ENTAK'ın ilk değerlendirme döneminde başvuru yapan 8 programın değerlendirmeleri sırasında gerek değerlendiricilerden gerekse kurumlardan çok sayıda soru gelmiştir. Hızlıca cevap verebilmek için "Kurumlar için SSS" ve "Değerlendiriciler için SSS" başlıkları ile çevrimiçi işbirliği ile düzenlenebilen belgeler yaratılmış, sorular bu belgelere sürekli alınabilmiş, cevapları ENTAK kurul içi hızlı mesajlaşma platformunda tartışılarak oluşturulmuş ve kısa sürede bu belgelere yansıtılmıştır. Ayrıca 21 Ekim 2023 tarihinde ziyaret öncesi soru cevap toplantısı yapılarak bu sorular üzerinden geçilmiş, toplantı sonucunda eklenen yeni soru cevaplarla belgeler güncellenmiştir.

Eğitime Yönelik Anketlerin Değerlendirilmesi

Değerlendiriciler ve kurumlara yönelik yürütülen eğitimlerin etkinliğinin ölçülmesi için, katılımcılara eğitim değerlendirme anketleri gönderilmektedir. Anketler yardımı ile sunumların içeriği ile değinilen konuların, eğitim modüllerinin ve eğitim materyallerinin (sunumlar, belgeler vb) yararlılığı hakkında görüşler sistematik olarak toplanmaktadır. 2023 yılında gerçekleştirilen eğitim programlarına yönelik değerlendirme

anketlerinde, eğitim içerikleri ile modüllerin genel memnuniyet düzeyi 5 üzerinden yapılan değerlendirmede 4,5 düzeyinde bulunmuştur. İletilen yorumlar sonraki eğitimlerin iyileştirilmesinde kullanılmıştır.

ENTAK Arşivleme Sisteminin Kurulması

2023 yılında ilk program akreditasyonu başvurularını alan ETMK-ENTAK, Arşivleme Yönergesi uyarınca fiziksel ve sanal ortamlarda arşivleme sistemlerini oluşturmuştur.

4. KURUMSAL YETKİNLİK VE FAALİYETLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

a. Gelişmeye Açık Yönler

2023 yılı Nisan ayında gerçekleşen sanal ortamdaki izleme ziyareti ertesinde iletilen “gelişmeye açık yönler” ve bunlara yönelik olarak gerçekleştirilen faaliyetler aşağıda sunulmuştur.

1. Komitelerin sayısının arttırılması. Yönergelerin tamamlanması.

İtiraz komitesinin kurulması: ENTAK Değerlendirme ve Akreditasyon Uygulama Esasları Madde 12c1 uyarınca bölümlerden gelebilecek itirazların incelenmesi için 2023-24 döneminde ENTAK değerlendirme takımlarında görev almamış, ENTAK üyeleri ve ETMK Yönetim Kurulu üyeleri haricinde kişilerden oluşan 5 kişilik bir İtiraz Komitesi kurulmuştur. Komite, daha önce değerlendirme eğitimi almış ve ENTAK süreçleri konusunda bilgili kişilerden akademisyen-profesyonel dengesi gözetilerek ve akademisyenlerin farklı üniversitelerden olmasına dikkat edilerek oluşturulmuştur.

Tutarlılık komitesinin kurulması: 4 Temmuz 2023 Salı günü yapılan ENTAK toplantısının 2. gündem maddesi uyarınca Tutarlılık Komitesi oluşturulmuştur. Deniz Ekmekçioğlu, Renk Dimli Oraklıbel ve Sedef Süner Pla-Cerda'dan oluşan komite kurulurken bu komitede yer alan kişilerin ENTAK değerlendirme süreçleri ve çalışmaları hakkında yetkin olması ve aynı zamanda çıkar çatışma ve çakışmasını engellemek için bu kişilerin bağlı oldukları programların 2023 yılı itibariyle akreditasyona başvurmamış olmasına dikkat edilmiştir.

2. İnternet sitesinin farklı dillerde yayımlanması.

ETMK internet sitesi iki dilli olarak yayımlanmaktadır:
<https://etmk.org.tr/index.php?d=en>

ENTAK alt alan adının altındaki sayfaların da iki dilli yayınlanması için çalışmalar başlatılmıştır: <https://entak.etmk.org.tr/index.php?d=en> ENTAK değerlendirme sisteminin ilk yılında belgelerde çok sayıda revizyon yapma gereksinimi doğduğu için Nisan ayında ilk değerlendirmeler sonuçlandıktan ve belgelerde yeniden revizyon ve iyileştirmeler yapıldıktan sonra İngilizce'ye çevrilmesine karar verilmiştir.

3. İnternet sitesinden ENTAK'a ulaşımın daha kolay ve görünür olması.

ETMK ana sayfasındaki üst menüye "Akreditasyon" başlığı eklenmiştir.

4. Takımların oluşturulması.

Değerlendirme takımlarının kurulması: Başvuran 8 programı değerlendirmek üzere değerlendirme takımlarının üyeleri ile irtibat, ENTAK üyesi olan ve bağlı buldukları program akreditasyona başvurmayan Renk Dimli Oraklıbel ve Deniz Ekmekçiöğlü tarafından kurulmuş, oluşturulan kompozisyon ENTAK tarafından onaylanmıştır. Oluşturulan bu takımlarda takım başkanı ve iki program değerlendiricinin yanı sıra bir de gözlemci yer almıştır. Takımlar oluşturulurken, değerlendirici eğitimi almış kişilerin özgeçmişleri ışığında çıkar çatışması/çakışması, öncelikli olarak göz önünde bulundurulmuştur. Takım içinde kurumsal dağılım, akademisyen – uygulama alanından endüstriyel tasarımcı üye temsil dengesi ve cinsiyet dağılımına dikkat edilmiştir. Ayrıca, değerlendiricilerin ulaşım gereksinimleri de düşünülerek olabildiğince aynı şehirde ya da kısa seyahatlere olanak sağlayacak şekilde takımlar oluşturulmuştur. Takımlarda yer alan değerlendiricilere, Haziran 2023 başında takım üyesi daveti gönderilmiş ve çıkar çatışması/çakışması kontrollerini yapmaları istenmiştir. Değerlendiricilerden alınan onayların ardından kesinleşen takım bilgisi başvuran programlarla paylaşılmış ve onlardan da çıkar çatışması/çakışması kontrollerini yapmaları istenmiştir. Bu süreçte herhangi bir itiraz yaşanmamıştır. 12 Haziran 2023 itibariyle tüm takımlar ve takımlarda yer alan takım başkanları, program değerlendiricileri ve gözlemciler netleştirilmiştir. Öğrenci değerlendiriciler ise 16 Ekim 2023 tarihinde gerçekleştirilen öğrenci değerlendirici eğitiminin ardından takımlara eklenerek değerlendirme takımları nihai halini almıştır.

5. İç kalite güvencesi sisteminin henüz etkin olarak işletilememesi.

Yukarıda da değinildiği gibi değerlendirme ziyaretleri tamamlandıktan sonra bir kez Sürekli İyileştirme Komitesi ve Ölçütler Komitesi toplantısı yapılmıştır. Kurumların ve değerlendiricilerin doldurduğu anketler analiz edilmiştir. 2023-24 Değerlendirme döneminin Mart 2024'te tamamlanmasının

ardından paydaşlarla odak grubu toplantıları yapılmasına ve gelişmeye açık alanların değerlendirilmesine karar verilmiştir.

6. Koordinasyon yetersizliklerinin olması.

Akreditasyon süreçlerinin sekreteryaya hizmetleri ETMK Merkez Ofisi tarafından yürütülmektedir. Temmuz ayında bir görev değişikliği olmuş, yeni sekreterimiz Eda Çetiz göreve başlamıştır. Bu doğrultuda tüm süreçler tekrar tanımlanmış koordinasyonun aksamaması için gerekli adımlar atılmıştır.

7. Derneğin tüm süreçlerinin tanımlanmamış ve tüm süreçler için izleme, gözden geçirme ve güncelleme aşamalarının belirlenmemiş olması.

ETMK endüstriyel tasarım eğitim ve profesyonel sektörünün en eski ve köklü derneğidir. Mesleki anlamda karşılaşılan yeni gelişme ve ihtiyaçlara karşı hızlı bir şekilde komisyonlar kurulmakta ve bu komisyonlar aracılığı ile yönergeler hazırlanarak iş akışları ve süreçlerin bu yönetmeliklere bağlı olarak yürütülmesi sağlanmaktadır. Bu yönergeler <https://etmk.org.tr/uye-ozel-belgeler.php> web adresinde yayınlanmaktadır.

Bu yönergelere bağlı süreçler izlenmekte ve iyileştirme konuları, ilgili komisyonlar ve genel kurullarda görüşülmektedir. Bu görüşmelere yine <https://etmk.org.tr> websitesinde yayınlanan genel kurul tutanakları ve faaliyet raporlarından ulaşılabilmektedir.

8. Paydaşların görüş ve önerilerini sürekli olarak iletebilecekleri ve sistematik olarak ele alındığı bir mekanizmanın olmaması.

ENTAK tarafından gerçekleştirilen tüm program değerlendirme sunumları ve değerlendirici eğitimleri sonunda katılımcı anketleri yapılmaktadır. Bununla beraber Akreditasyon Kurulunun sürekli gelişim hedefine yönelik olarak paydaşların görüş, öneri ve beklentilerini paylaşabilecekleri bir anket formu oluşturulmuş ve web sitesinin iletişim bölümünde paylaşılmıştır: <https://forms.gle/ZFEFD45iP7UD2JpN8>. Ayrıca kuruma ait entak@etmk.org.tr mail adresi görüş ve önerilerin iletilmesi için aktif olarak kullanılmaktadır.

b. Güçlü Yönler

2023 yılı Nisan ayında gerçekleşen sanal ortamdaki izleme ziyareti ertesinde iletilen güçlü yönler aşağıdadır::

- Kurumsal hafızası geniş, deneyimi yüksek, politikadan bağımsız hedef odaklı kurumsallaşmış bir yapısının olması.
- Design Türkiye Endüstriyel Tasarım Ödülleri gibi etkinliklerle özel sektör, kamu, yerel ve uluslararası örgütler arasında bilinirliği ve etkisi yüksek; yaptığı işbirlikleri güçlü bir iletişim ağı kurmasını sağlıyor olması.
- Proaktif ve öncü bir kimlikle, meslek alanında liderlik ediyor olması.
- Akreditasyon süreci ile kendi alanının uzmanlarıyla denetleyebileceği bir sisteme doğru gidiyor olması.
- Paydaşların az olması; senkronizasyon, oryante olma, kontrol veya yönetim açısından kolaylaştıran bir faktör olması.

ENTAK değerlendirme sistemi ve değerlendirme ölçütleri geliştirilirken endüstriyel tasarım mesleğinin ve ETMK'nın güçlü yönlerinden destek alınmaktadır. Değerlendirme sisteminin eğitim programlarının kalitesinin yükseltilmesine ve bu doğrultuda mesleki ekosisteme aşağıdaki katkılarının olacağı öngörülmektedir:

- Eğitimin kalitesinin yükseltilmesi, endüstriyel tasarımcıların temsiliyet gücünün kamu kurumları ve iş dünyasında artırılmasına katkı verecektir.
- Eğitimde sanayi ile işbirliğine yönelik eklenen tavsiye niteliğindeki ölçütler mesleki alanda da sanayi ile ilişkileri güçlendirecektir.
- Akreditasyon faaliyetleri okulların mezunlarının kariyer takibini sağlayacak ve eğitimi mesleki alanın ihtiyaçlarına göre iyileştirmeye katkı verecektir.
- Akreditasyon faaliyetleri, mesleki ekosistemin tüm paydaşlarını (işveren, eğitimci, öğrenci ve mezun) bir araya getirecek sürekli iyileştirme misyonu çerçevesinde birlikte hareket etmelerini sağlayacaktır.

c. Performans Ölçütleri

Performans Ölçütleri		
Ölçütler	Cevaplar	Açıklama
Toplam akreditasyon süresi	434	Akreditasyon başvuru tarihi ile karar tarihi arasındaki süre gün olarak dikkate alınmalıdır. Akreditasyon Sürecinin Ortalama Tamamlanma Süresinin hesaplanması için kullanılacak olan bir sayısal değer yazılmalıdır.
Toplam akreditasyon hizmeti sunulan program sayısı	8	Toplam akreditasyon hizmeti sunulan program sayısını rakam ile belirtiniz. Akreditasyon Sürecinin Ortalama Tamamlanma Süresinin hesaplanması için kullanılacak bir bilgidir.
Toplam Değerlendirici sayısı	43	Toplam Değerlendirici sayısı rakam ile belirtilmeli. Bu bilgi Ortalama Değerlendirici Sayısının hesaplanması için kullanılacaktır.
Toplam aktif program sayısı	35	Toplam aktif program sayısı rakam ile belirtilmeli. Ortalama Değerlendirici Sayısının hesaplanmasında kullanılır.
Bilgilendirme Toplantısı Sayısı	2	Bilgilendirme Toplantısı Sayısı rakam ile yazılmalı
Değerlendirici Eğitimi Sayısı	3	Değerlendirici Eğitimi Sayısı rakam ile belirtilmelidir.

Performans Oranları

Oran Adı	Oran Değeri	Tanım
Akreditasyon Sürecinin Ortalama Tamamlanma Süresi	54.25	<ul style="list-style-type: none">• Toplam akreditasyon süresi / Toplam akreditasyon hizmeti sunulan program sayısı• Akreditasyon başvuru tarihi ile karar tarihi arasındaki süre gün olarak dikkate alınmalıdır.
Ortalama Değerlendirici Sayısı	1.23	Toplam Değerlendirici sayısı / Toplam aktif program sayısı

Akreditasyon Oranları

d. Değerlendirme

Endüstriyel tasarım lisans programlarının akreditasyon süreci 2019 yılından beri yürütülen çalışmalar sonucunda geliştirilmiş, bu çalışmalar gerek meslek ortamında gerek eğitimciler gerekse öğrenciler arasında eğitimde kaliteyi yükseltme konusunda farkındalığı yükseltmiştir. ETMK-ENTAK henüz ilk yılının (2023) başlangıcında mezun vermekte olan 26 lisans programının 8'inden başvuru almıştır. Bu oldukça yüksek bir orandır.

5. SONUÇ

ENTAK'ın akreditasyon sistemi, yurt dışı ve yurt içindeki akreditasyon kuruluşlarının deneyimlerinden ve süreçlerinden referans alınarak, iç ve dış paydaşların görüşleriyle geliştirilmiştir. Sistem eğitim kurumları arasında kalite konusunda farkındalık yükseltmiş ve yüksek ilgi görmüştür. İlk deneyimler sistemin geliştirilmesi için önemli düzeyde girdi oluşturmuştur.

ENTAK, ölçütlerini geniş paydaş katılımıyla oluşturmuştur. Gerek değerlendirme takımlarının gerek kurumların geri bildirimlerinde, gerekse eğitimlerde ölçütler hakkında görüşler alınmaya devam edilmekte, öneriler müzakere edilmektedir. Ölçüt belirleme yönergesi doğrultusunda ölçütlerdeki geliştirmeler dönemsel olarak yapılacaktır.

Akreditasyon sisteminin kurulması ve geliştirilmesinde ETMK aşağıdaki güçlü yönleri sahiptir:

- Endüstriyel Tasarım alanında mesleki uygulama ortamı ile akademik ortamı bir araya getirebilen, Türkiye'deki en köklü sivil toplum örgütüdür.
- ETMK'nın öğrenci konseyi, geniş temsiliyete sahip aktif bir topluluk olması nedeniyle akreditasyon sistemine etkili bir şekilde geri bildirim sağlamaktadır.
- ETAK'ın paydaş üyesi olması, eğitimcilerden de etkili geri bildirim almayı sağlamaktadır.
- ETMK, gerek devlet kuruluşları, gerekse diğer sivil toplum örgütleri tarafından sürekli danışılan, etkinliklere ve meslekle ilgili stratejik kararlara dahil edilen bir STK'dır.
- ETMK bu alandaki en köklü uluslararası örgüt olan WDO'nun aktif bir üyesidir.

ETMK-ENTAK'ın akreditasyon sisteminin geliştirilmesi ve uygulanmasına yönelik bundan sonraki planları aşağıdadır:

- Kurumlara sistemi daha ayrıntılı tanıtmak ve sürekli iyileştirme süreçlerinin güncel pratiklerin doğal parçası olmasını sağlamak
- Değerlendirme süreçlerinden, iç ve dış paydaşlardan alınan görüşler doğrultusunda ölçütleri geliştirmek
- Başvuru ve değerlendirme süreçlerini dijital yönden geliştirmek
- İnternet sitesinin iki dilli yapma sürecini tamamlamak;
- ENTAK akreditasyon sistemindeki deneyimleri uluslararası platforma taşımak, WDO gibi kurumlarla paylaşmak, endüstriyel tasarım alanında uluslararası bir akreditasyon sisteminin geliştirilmesini gündemde tutmak.